

Miten edistää kestävyyttä organisaation eri tasoilla ja millaista osaamista siihen tarvitaan?

Näkökulmia Aalto-yliopistosta ja Helsingin yliopistosta

Meeri Karvinen, Noora Jaakkola, Ilona Södervik ja Rami Ratvio

Ajankohtaista Aalto-yliopistossa ja Helsingin yliopistossa

- Kestävyyden integrointi opetussuunnitelmiin
- Kestävyys yliopistopedagogiikan opinnoissa (esim. Aallon pedagoginen kurssi *Sustainability in teaching*) ja henkilöstökoulutus
- Kestävyyttä tukevien opintojaksojen rakentaminen (esim. HY:n Kestävyyskurssi)
- Kestävyyden integrointi koulutusohjelmien kursseihin (yhteissuunnittelu ja yhteisopettajuus)

Toimijuus kestävyiden edistämiseksi

Toimijuus: Henkilökohtainen kokemus siitä, missä määrin yksilöllä on mahdollisuus osallistua ja aktiivisesti vaikuttaa toimintaympäristössään.

- Keskeistä yksilön kokemus ja yhteisesti jaettu toimijuus
- Toimijuuden tukeminen eri tasoilla: opettajan/kouluttajan oma toimijuus sekä toiminnan kohteiden toimijuus

Strateginen ajattelu ja toimijuus (strategic thinking/action; action competence):

- Kestävyttä tukevien kokeilujen, interventioiden, siirtymien ja muutoksen suunnittelu ja toteutus
- Kestävyysmurrokseen vaadittavia vipuvarsia: hallinto ja talous, tiede ja teknologia sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminta (YK 2019)

The European sustainability competence framework

<i>Acting for sustainability</i>	Political agency
	Collective action
	Individual initiative

Miten toimijuutta kestävyys edistämiseksi tuetaan?

Education 2030 Framework by OECD. Redrawn from Auld & Morris 2019.

Taito tai kompetenssi	Esimerkkejä osaamistavoitteista	Esimerkkejä opetusmenetelmistä
Strateginen ajattelu ja toimijuus - Kestävyyttä tukevien kokeilujen, interventioiden, siirtymien tai muutoksen suunnittelu ja toteutus.	- Osaa suunnitella, arvioida ja toteuttaa kestävyyttä tukevia interventioita, siirtymiä ja muutoksia. - Osaa soveltaa erilaisia projektinhallintaan liittyviä menetelmiä sekä suunnitella, toteuttaa ja johtaa projektityöskentelyä. - Osaa työskennellä erilaisten sidosryhmien kanssa.	- Haasteperustainen oppiminen - Projektioppiminen - Ongelmalähtöinen oppiminen - Yhteistoiminnallinen oppiminen - Tieteidenvälinen ryhmäopetus - Osallistava toimintatutkimus

Edellytyksiä kestävyiden edistämiseksi – oppeja Aallosta ja Helsingin yliopistosta

- **“Alhaalta ylös”** Asiantuntemuksen kasvattaminen jo ennen virallisten rakenteiden syntymistä, vaikuttamisen paikkojen havaitseminen omasta näkökulmasta käsin.
- **“Ylhäältä alas”** Johdon tuki (kestävyys strategisena tavoitteena), resurssit, mandaatti toimia
- **Muuttuneet asenteet:** Opiskelijat, opettajat ja sidosryhmät kokevat kestävyiden edistämisen merkitykselliseksi. Koulutus nähdään vipuvartena kestävyysmurrokseen.
- **Osaamisen näkökulma:** Avaintoimijoiden syvä kestävyysosaaminen, muiden osaamisen kehittymisen tukeminen

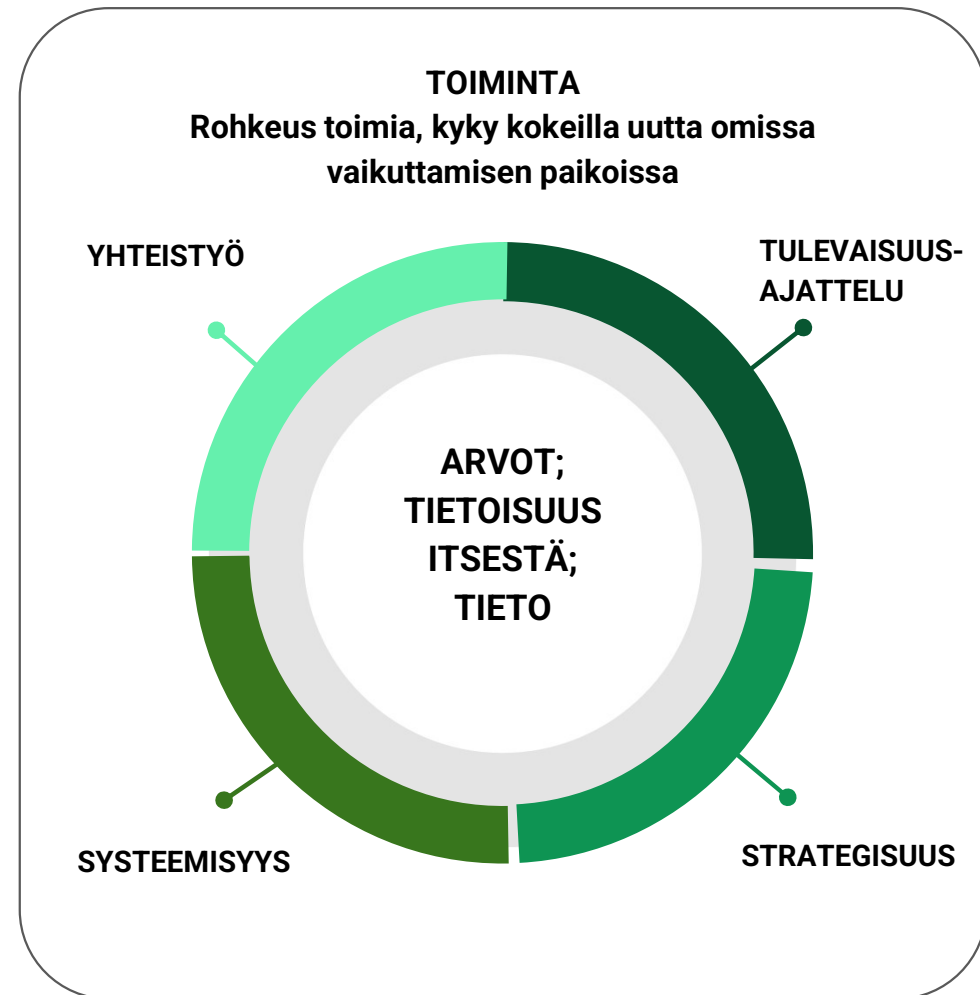
Kestävyyssosaaminen organisaatiotason työssä: Opit HY & Aalto

OMA SISÄINEN MAAILMA

- **ARVOT:** Oman arvopohjan tunnistaminen, toimiminen omista arvoista poikkeavien näkemysten kanssa ja niitä kunnioittaen
- **TIETOISUUS ITSESTÄ JA OMISTA ROOLEISTA:** Epävarmuuden, ristiriitojen ja tunteiden sietokyky & hallinta
- **TIETO KESTÄVYYDESTÄ:** Kaikkea ei tarvitse ennalta tietää ja osata: "ollaan kaikki uuden äärellä"

ITSESTÄ LOITOMMAS

- **TULEVAISUUSAJATTELU:** Ideaalitilanteen tunnistaminen: mikä olisi oman työn haluttu lopputulema?
- **SYSTEEMINEN AJATTELU:** Koulutusorganisaation toimintatapojen ja toimijoiden tarpeiden ymmärtäminen
- **STRATEGISUUS:** Vaikutusten paikkojen tunnistaminen
- **YHTEISTYÖ:** Viestin mukauttaminen, dialogisuus, kuunteleminen, tiedon ja ymmärryksen yhdessä luominen

Opettajien toimijuuden tukeminen: Opit HY & Aalto

1. Opettajan oman lähtökohdan huomioon ottaminen

- Mitkä ovat omat toimintamahdollisuuteni?
- Millaiset kestävyysisällöt ovat merkityksellisiä minulle opetustyössäni?
- Miten voisin tuoda kestävyiden osaksi opetusta käytännössä?

2. Opettajayhteisön yhteinen keskustelu ja vertaistuki

- Oppilaitoksen opetussuunnitelmatyö yhteisen ymmärryksen rakentajana
- Opettajien välisen keskustelun ja yhteistyön tukeminen

3. Kokeilut ja kokeiluista oppiminen

- Yhteisopettajuus opettajien tukemisen keinona
- Tuki ja rohkaisu muutosten tekemiseen

Työpajan ohjeet

1. **Valitse yksi tai useampi seuraavista ja kirjoita vastauksia post-it -lapuille** (n. 5 min):
  - a. Minkälainen on oma toimintasäteeni / tämän hetkinen toimijuuden tunteeni?
  - b. Miten voin vahvistaa ja kehittää omaa toimijuuttani?
  - c. Miten voisin vahvistaa muiden toimijuutta (ja keiden toimijuutta kannattaisi tukea)?
2. **Sijoitetaan laput posterille, Keskustelu** (n. 10 min)

Kiitos!

Yhteystiedot:

meeri.karvinen@aalto.fi

noora.jaakkola@aalto.fi

rami.ratvio@helsinki.fi

ilona.sodervik@helsinki.fi

Kirjallisuutta

- Brundiers, K., Barth, M., Cebrián, G., Cohen, M., Diaz, L., Doucette-Remington, S., Dripps, W., Habron, G., Harré, N., Jarchow, M., Losch, K., Michel, J., Mochizuki, Y., Dieckmann, M., Parnell, R., Walker, P. & Zint, M. (2020). Key competencies in sustainability in higher education—toward an agreed-upon reference framework. *Sustainability Science*, 16, 13–29 (2021). <https://link.springer.com/article/10.1007/s11625-020-00838-2>
- Eteläpelto, A., Vähäsantanen, K., Hökkä, P. & Paloniemi, S. (2013). What is agency? Conceptualizing professional agency at work. *Educational Research Review* 10, 45-65. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2013.05.001>
- Kestävyyspaneeli (2020). Kuusi polkua kestävyteen: evästyksen systemaattisen kestävyysmurroksen edistämiseksi Suomessa. Kestävyyspaneelin julkaisu 1/2020. https://www.kestavyyspaneeli.fi/wp-content/uploads/sites/41/2020/02/Kuusi-polkua-kestavyyteen_julkaisu2020.pdf
- Lozano, R., Merrill, M. Y., Sammalisto, K., Ceulemans, K. & Lozano, F. J. (2017). Connecting Competences and Pedagogical Approaches for Sustainable Development in Higher Education: A Literature Review and Framework Proposal. *Sustainability* 2017, 9, 1889; doi:10.3390/su9101889 <https://www.mdpi.com/2071-1050/9/10/1889>
- Muukkonen, H., Lakkala, M., Lahti-Nuuttila, P., Ilomäki, L., Karlgren, K. & Toom, A. (2019). Assessing the development of collaborative knowledge work competence: Scales for higher education course contexts. *Scandinavian Journal of Educational Research*. DOI: <https://doi.org/10.1080/00313831.2019.1647284>.
- Soini, K. (2017). Kestävyystiede – kestävyystutkimuksen uusi paradigma?. *Tieteessä Tapahtuu*, 35(1). Noudettu osoitteesta <https://journal.fi/tt/article/view/60788>
- Toom, A., Pyhältö, K., Pietarinen, J. & Soini, T. (2021). Professional agency for learning as a key for developing teachers' competencies?, *Education Sciences*, vol. 11, no. 7, 324. <https://doi.org/10.3390/educsci11070324>
- Wiek, A., Bernstein, M. J., Foley, R. W., Cohen, M., Forrest, N., Kuzdas, C., Kay, B., Withycombe Keeler, L. (2016). Operationalising competencies in higher education for sustainable development. Teoksessa Barth, M., Michelsen, G., Rieckmann, M. & I. Thomas (toim.) *Routledge Handbook of Higher Education for Sustainable Development*, 241–260. Routledge. https://www.researchgate.net/publication/283295405_Wiek_A_Bernstein_MJ_Foley_RW_Cohen_M_Forrest_N_Kuzdas_C_Kay_B_Withycombe_Keeler_L_2016_Operationalising_Competencies_in_Higher_Education_for_Sustainable_Development_In_Barth_M_Michelsen_G_Rieckmann_M
- Wiek, A., Withycombe, L. & C. L. Redman (2011). Key competencies in sustainability: A reference framework for academic program development. *Sustainability science*, 6(2), 203-218. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11625-011-0132-6>